

De allerliefste, de prinses, ook al blijft zij nergens te vinden, doet intusschen niets dan goeds en heerlijks. Vele feeën en aardmannetjes staan haar daarbij ten dienste. Tot de wonderen die Reinbern en zijn vrienden in de honderd zalen der Koningin vinden behoort eene dier feeën. Zij lag op den vloer, haar groote vleugels uitgespreid. „Bij haar eene hand stond een korf met witte rozen en daarnaast lag een blank doekje. Alfrade legde haar hoofd dicht bij het hoofd der fee neer en fluisterde. Toen was er zuchten en fluisteren om beurten. En eindelijk weder opstaande sprak Alfrade, zacht als het ruischen van een berkeboompje: „Zij is hier geweest, zij heeft hier gezeten met de rozen in haar schoot. Zij is toen heengegaan, maar zij heeft de fee niet naar de wereld gezonden. Daar gaat dezen ochtend geen enkel kind uit de wereld heen, heeft ze gezegd. Wanneer een kind uit de wereld heengaat zendt zij deze fee om de oogen der ouders te wasschen. Dan zien de ouders niets dan het geluk dat zij gehad hebben met hun kind, en één van deze rozen bewaren zij”.

Voelt gij nu wel eenigszins over welke dingen dit verhaal loopt, en ook, dat het dwaasheid zijn zou, op een andere wijze dan de schrijver zelf het deed, te willen vertellen wat er in staat?

Zooals ik reeds te verstaan mocht geven: de jonge Reinbern vindt de prinses niet. Maar als hij terugkomt, bij zijn vader die schoenmaker is, heeft hij toch heel groote ontdekkingen gedaan, genoeg om zijn verdere leven over te mijmeren en er gelukkiger mee te zijn dan voor hij zijn tocht ondernam. Zoo weet hij b.v. dat wat op den Berg van Droomen het allerliefste en allermooiste genoemd wordt, dat ook is in de werkelijke wereld, in de achterkamer van thuis en in de straten met de helder glimmende winkels. Wie dit nu goed begrijpt zal misschien ook iets voelen voor 't geen ik tot slot van dit artikeltje zeggen ga. Er zijn vele critici en litteratoren tegen-

woordig die volhouden, dat het beschrijven van z.g. werkelijkheid een klein kunstje is, niet te vergelijken met het schrijven van lyrische poëzie of van fantastische verhalen, en dan ook eigenlijk niet meer toonbaar en nauwelijks veroorloofd. Maar ik-voor-mij geloof dat een fantastisch dromer als Van Schendel en een die met zijn volle innigheid het z.g. werkelijke leven beschrijft, telkens wanneer zij elkander eens goed in de oogen kijken, deze zaken heel anders begrijpen, en een knipoogje wisselen, en samen een beetje leukjes glimlachen, terwijl zij denken, beiden tegelijk, aan die critici en litteratoren, waarvan ik sprak — brave menschen, hoor je, daar niet van, laat ze maar rustig loopen!

H. R.

STIJN STREUVELS, *De Landsche Woning in Vlaanderen*, Amsterdam, L. J. Veen, zonder jaartal.

Daar is nu bijvoorbeeld al zoo'n beschrijver van zichtbare, voelbare, proefbare, genottelijke werkelijkheid! Er is waarlijk niets fantastisch in dit boekje van hem. Niet op een Berg van Droomen, maar in het vlakke vlaamsche land heeft hij de liefde gevonden waarover hij hier sprekende is. En het voorwerp van die liefde is ditmaal de nuchtere eenvoud en natuurlijkheid zelf: de huizen der landbewoners. En hij, Streuvels, dichter, dromer toch zelf, hij durft die huizen prijzen o.a. om het „eenvoudig inzicht” en 't „gezond verstand” van hun bouwers. Luister maar:

„Bij 't eerste opzien gelijken al die huizetjes uitwendig op elkaar: lage leemen wanden onder breed stroodak, even groot en even wijd, met gelijke vensters, een enkel deurgat en een plomp vierkante, korte schoorsteen.

„Maar van nader beschouwd is er geen enkel dat gelijk is aan een ander, want elk huis is gebouwd naar eigen inzicht van den bewoner, naar de noodwendigheid van 't gezin, naar de omstandigheden van plaats en van ligging. 't Geen die huisjes dat één-